

Information om undersökningen

Modes of Supply

Undersökningen om Modes of Supply syftar till att sammanställa statistik om hur tjänster tillhandahålls internationellt. Detta har länge efterfrågats av statistikanvändarna.

Uppgifterna som ska besvaras baseras på de uppgifter om utrikeshandel med tjänster som ni lämnat föregående år i undersökningen Utrikeshandel med tjänster, ej gränspasserande varor och transfereringar. Det är alltså fråga om transaktioner mot utlandet/utländska enheter. Frågorna gäller endast ett antal tjänsteslag (SCB-koder) där sambandet mellan SCB-kod och typ av Mode inte är självklart. Någon landfördelning behöver inte göras.

Centralt för bedömningen av Modes of supply är kännedom om i vilket lands territorium säljaren och köparen befann sig i när tjänsten tillhandahölls.

Tillhandahållanden enligt Mode 1, Mode 2 och Mode 4

Mode 1: Gränsöverskridande leverans "på distans"

Detta sker när en tjänst tillhandahålls från ett lands territorium till ett annat lands territorium. Definitionen innebär att både säljare och köpare är kvar inom sina respektive territorier när tjänsten tillhandahålls. Detta liknar handel med varor, där produkten levereras över gränser och köpare och säljare är kvar inom sina respektive territorier. Exempel är data- bank- eller ingenjörstjänster som överförs via internet eller post. Det kan också vara fråga om anlåtande av underentreprenörer där transaktioner mellan huvudmän och underentreprenörer oftast är av typen Mode 1. Läs mer i stycket "Underentreprenad av tjänster".

Mode 2: Konsumtion/förbrukning utomlands

Detta sker när tjänsten tillhandahålls inom ett lands territorium där också köparen från ett annat land eller köparens egendom befinner sig. Detta innebär att antingen: (i) köparen befinner sig utomlands när tjänsten tillhandahålls; eller (ii) tjänsten som rör köparens egendom tillhandahålls utomlands. Typiska exempel på det förra är turistaktiviteter, såsom besök på museer och teatrar, eller resor utomlands för att få medicinsk behandling eller gå på språkkurser. För transaktioner som rör en köparens egendom är Mode 2 endast relevant när tjänsten förändrar själva varans eller den fysiska tillgångens skick. Exempel är tjänster såsom fartygsreparation utomlands eller bearbetning av varor i utlandet som ägs av köparen av bearbetningstjänsten.

Mode 3 ingår ej i enkäten, finns beskriven längst ner för den intresserade

Mode 4: Närvaro av fysiska personer

Detta sker när en fysisk person tillfälligt befinner sig i ett annat lands territorium än sin eget för att tillhandahålla en tjänst. Mode 4 definieras som tillhandahållande av en tjänst genom närvaro av fysiska personer i ett annat lands territorium. Exempel är bygg- och anläggningstjänster som utförs på plats i utlandet – utan etablering där genom filial eller dotterbolag.

Underentreprenad av tjänster

Tjänster som transport, bygg, datatjänster och många andra kan "utkontrakteras" eller "outsourcas". Dessa arrangemang involverar vanligtvis en tjänstearrangör (eller huvudman) som betalas av en kund för tillhandahållandet av en tjänst, varvid själva tjänsteleveransen läggs ut på underentreprenad till en annan tjänsteleverantör. Även i detta fall är avgörande var säljare och köpare befinner sig när tjänsterna tillhandahålls.

Befinner sig huvudmannen i ett annat land än kunden när tjänsten tillhandahålles är transaktioner mellan huvudmannen och kunden av typen Mode 1. Om underentreprenören då är utländsk är alltså även transaktioner mellan huvudmannen och underentreprenören av typen Mode 1. Om både huvudmannen och underentreprenören tillhandahåller tjänster på plats hos den utländske kunden så är motsvarande transaktioner mellan huvudmannen och kunden av typen Mode 4 och transaktioner mellan huvudmannen och underentreprenören av typen Mode 1. I de fall huvudmannen och kunden är svenska enheter och tjänsten tillhandahålles i Sverige så är transaktioner mellan huvudmannen och en utländsk entreprenör av typen Mode 4.

Blandade Modes of Supply

Det är givetvis vanligt att det i ett projekt förekommer en blandning av olika typer av tillhandahållanden. I dessa fall behöver man bedöma varje tillhandahållande för sig. Ett bygg- och anläggningsföretag som utför ett byggprojekt i utlandet kan både utföra tjänster hemifrån (Mode 1), på plats (Mode 4) och genom att anlita underleverantörer (Mode 1). I dessa fall krävs ibland ganska grova uppskattningar av fördelningen på olika Modes of Supply.

Det kan även förekomma olika typer av tillhandahållanden för olika kunder och länder. I dessa fall behöver man fördela på olika Modes of Supply ungefärligt efter den faktiska värdemässiga fördelningen.

Mode 3 (ingår ej i enkäten)

Mode 3 innefattar tjänster som tillhandahålles genom etablering av dotterbolag och filialer i utlandet. Dessa utländska etableringar anses tillhöra utlandets ekonomier. Då detta inte ingår i svensk utrikeshandel så beräknas Mode 3 på annat sätt än genom denna enkät.